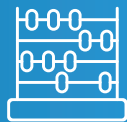

STÁTNÍ ROZPOČET

Ministerstvo financí
České republiky

Každý stát potřebuje **státní rozpočet**, aby plnil **ekonomické, politické a sociální funkce**. Rozpočet je plánem, díky kterému vláda uskutečňuje hospodářskou politiku. Zároveň představuje **bilanci příjmů a výdajů**. Má tedy dvě části.

Státní rozpočet připravujeme jako Ministerstvo financí my. Při jeho tvorbě spolupracujeme s dalšími úřady. Příjmy a výdaje se **dle působnosti a odpovědnosti** rozdělují **do tzv. rozpočtových kapitol**.

Státní rozpočet je **zákon** a každý rok ho **musí schválit Poslanecká sněmovna**. Pokud ho sněmovna neschválí, stát hospodaří v rozpočtovém provizoriu. Tím pokrývá veškeré povinné výdaje, a to až do doby schválení zákona o státním rozpočtu.

PŘÍJMY

Příjmová strana rozpočtu se skládá z finančních zdrojů, které stát získá. Z nich pak financuje aktivity státu. Jedná se o **daně, poplatky a další příjmy**.

Pokud si tedy v obchodě koupíte třeba chléb, tak část peněz získá stát. Součástí jeho ceny je totiž i daň z přidané hodnoty, kterou můžete znát pod zkratkou DPH.

VÝDAJE

Naopak **výdajová strana rozpočtu** nám říká, kolik peněz stát vydá na nějakou aktivitu. Abychom měli **zajištěné financování zdravotnictví, školství či výplatu důchodů**, stát uvolňuje potřebné finanční prostředky. Největší výdajovou položkou jsou právě důchody.

Výdaje se dělí na **mandatorní, quasi-mandatorní a nemandatorní**.

Mandatorní výdaje stát ze zákona povinně platí. Patří mezi ně **výplata důchodů a dalších sociálních dávek, výdaje na dluh či odvody do rozpočtu Evropské unie**. Tyto výdaje představují 50 až 60 % celkových výdajů státního rozpočtu, což je hodně.

Quasi-mandatorní výdaje nejsou přímo stanoveny zákonem. Pro stát jsou ale nezbytné. Zajišťují totiž jeho chod. Mezi tyto výdaje patří například **platy státních zaměstnanců a výdaje na obranu**. V rámci celkových výdajů státního rozpočtu představují přibližně 20 %.

Nemandatorní výdaje nejsou ze zákona povinné. Díky těmto výdajům stát reaguje na hospodářský vývoj a rozvíjí společnost a ekonomiku. Patří mezi ně kupříkladu **investice** do dopravní infrastruktury.

Když je mandatorních a quasi-mandatorních výdajů ve státním rozpočtu moc, omezuje to možnosti státu investovat.

SALDO

Státní rozpočet může být:

- **vyrovnaný** (příjmy pokrývají výdaje);
- **přebytkový** (příjmy vyšší než výdaje);
- **schodkový** (výdaje vyšší než příjmy).

DLUH

Pokud jsou **výdaje vyšší než příjmy**, tak je **státní rozpočet deficitní**. Stát má pak několik možností, jak udržet financování jeho chodu. Je možné zvýšit příjmy, snížit výdaje či si půjčit peníze na finančních trzích.

Půjčováním peněz se ale zvyšuje státní dluh, neboť za půjčky se musí platit úroky. Platba těchto úroků je mandatorním výdajem, kvůli tomu tak rostou výdaje státu. **Snižuje se proto prostor pro další výdaje** (např. na budování infrastruktury).

Pokud se stát zadlužuje příliš rychle a má velké zadlužení, může se mu zhoršit jeho rating u agentur. Rating je určitým vyhodnocením ekonomiky. Zhoršení ratingu tak může znamenat menší důvěru v ekonomiku a sníženou ochotu půjčit peníze státu.

VEŘEJNÉ ROZPOČTY

Do soustavy veřejných rozpočtů patří nejen **státní rozpočet**, ale i další rozpočty. Jedná se o **rozpočty územních samospráv** (kraje, obce), **zdravotních pojišťoven, veřejných vysokých škol, mimorozpočtových fondů** apod.

Rozpočty územních samospráv významně ovlivňuje existence rozpočtového určení daní. Zákonná pravidla přerozdělují vybrané daně

ROZPOČET EVROPSKÉ UNIE

Jako člen EU **přispíváme do unijního rozpočtu**. Zároveň **jsme příjemcem** přerozdělovaných **finančních prostředků z rozpočtu EU**. Od vstupu do EU v roce 2004 jsme stále tzv. **čistým příjemcem**. To znamená, že **získáváme** ze souhrnného rozpočtu EU **více prostředků, než** do něj **odvádíme**. Za dobu členství je kladné saldo čisté pozice přes jeden bilion korun. To je hodně peněz. O finanční výhodnosti našeho členství v EU tak není pochyb.

STÁTNÍ ROZPOČET V KOSTCE

Abychom zvýšili informovanost veřejnosti a podpořili zájem o problematiku státního rozpočtu, **každoročně vydáváme publikaci**. Najdete ji na našem webu pod názvem **[Státní rozpočet v kostce](#)**.

DANĚ

DANĚ – ROLE MINISTERSTVA FINANCÍ, OBČANŮ A FIREM

Jako Ministerstvo financí legislativně zodpovídáme za daně. Podílíme se na tvorbě daňových zákonů, kterými se každý z nás řídí. Vy jako občané a firmy platíte daně a my jako stát je vybíráme, abychom Vám poskytovali služby. Bez daní by stát nefungoval. Díky penězům se totiž financují školy, nemocnice či doprava.

VÝBĚR A ROZDĚLENÍ DANÍ

Daně se dělí na přímé a nepřímé. Hlavní rozdíl je v tom, že u přímých daní je předem zřejmé, kdo daň platí. Platíme je přímo finančnímu úřadu. Naopak nepřímé daně jsou započteny třeba do ceny výrobku.

Daně vybírají podřízené organizace ministerstva - **Finanční správa a Celní správa**. Ministerstvo financí správcem daní není.

Proto se s placením daní a s žádostmi o poskytnutí formulářů a daňových tiskopisů **obracejte na místně příslušné finanční a celní úřady.**

F.

FINANČNÍ SPRÁVA VYBÍRÁ NAPŘÍKLAD TYTO DANĚ:

Daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob – jsou základem moderních daňových systémů většiny států světa.

Daň z přidané hodnoty (DPH) – je zahrnuta do ceny výrobku či služby obchodníka. Existuje několik sazeb, které se liší výší.

Daň silniční – týká se provozovatelů vozidel.

Daň z nemovitých věcí – jedná se o majetkovou daň zaměřenou na pozemky a stavby. Výnos náleží obcím.

Daň z hazardních her – omezuje hazardní hry, jako jsou třeba loterie, tomboly a herní automaty. Chrání tak před hazardem.

Bližší informace k daním vybíraným Finanční správou najdete [zde](#).

CELNÍ SPRÁVA VYBÍRÁ TYTO DANĚ:

Spotřební daně – například daň z lihu či z tabákových výrobků. Jde o výrobky, které škodí buď zdraví, nebo životnímu prostředí.

Ekologické/energetické daně – omezují poptávku po zboží či službách, které například znečišťují životní prostředí. Řadí se mezi ně třeba daň ze zemního plynu.

HAZARD

Ministerstvo financí reguluje hazard. Pod tímto pojmem si představte třeba hazardní hry ve formě loterií, tombol a herních automatů. Ačkoliv pro někoho může být vidina peněžitě výhry lákavá, **pro gamblery** a jejich rodiny se jedná o velké nebezpečí. **Na hazardních hrách může vzniknout závislost.** I když nejste gambler, rizikové hraní Vás může dovést nejen do finančních potíží.

Jako stát se snažíme hazard omezovat a dohlížet na něj. Z tohoto důvodu jsou hazardní hry omezovány legislativou a je na ně uvalena **daň**. Tu vybírá Finanční správa. Občany chráníme i dalšími způsoby, abychom bránili případnému rizikovému hraní.

REJSTŘÍK VYLOUČENÝCH OSOB (RVO)

Rejstřík vyloučených osob je neveřejným informačním systémem a **zamezuje přístupu k hazardním hrám**. Díky němu tak **chráníme** ohrožené osoby **před negativními následky hraní**. Nechráníme jen **hráče, ale i jejich rodiny a nejbližší okolí**. Kvůli gamblerství totiž často trpí i blízcí gamblera.

Rejstřík spravujeme my. K zápisu a výmazu dochází automaticky ze zákona (tzv. **z moci úřední**), nebo **pokud o to sami zažádáte**.

RIZIKOVÉ HRANÍ A KONZULTACE S ODBORNÍKEM

Pokud máte pocit, že hazardní hry negativně ovlivňují Váš život či život blízkého, pomoc najdete například [zde](#).

RVO - ZÁPIS Z MOCI ÚŘEDNÍ

Z moci úřední se do rejstříku zapisují fyzické osoby, a to:

- a. příjemci příspěvku na živobytí nebo doplatku na bydlení;
- b. tzv. společně posuzované osoby pro příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení;
- c. kterým bylo soudem uloženo předběžné opatření zákazu her a sázek;
- d. kterým bylo soudem uloženo přiměřené omezení a přiměřená povinnost zdržet se hazardních her, hraní na hracích přístrojích a sázek nebo ochranné léčení spočívající v léčbě závislosti na hazardních hrách;
- e. v úpadku (tzv. insolvenční);
- f. které mají k nezaopatřenému dítěti vyživovací povinnost, kterou neplní, a tomuto dítěti je přiznáno náhradní výživné.

RVO - ZÁPIS A VÝMAZ

Pro zápis je nezbytné, abyste **podali žádost**, na které bude **úředně ověřený podpis**. Podpis můžete ověřit např. na poště, krajských a obecních úřadech. Dále na všech kontaktních místech veřejné správy Czech POINT (Česká pošta, matriky, apod.). Obrátit se můžete i na notáře či advokáta.

Pro podání žádostí doporučujeme použít interaktivní formulář **[žádost o zápis nebo výmaz RVO](#)**. Návod k vyplnění formuláře máme k dispozici **[zde](#)**. K vyplnění můžete použít i **[videonávod](#)**.

Formulář zašlete **elektronicky, poštou** nebo doručte **osobně**. Adresa úřadu je Ministerstvo financí, Letenská 15, 118 10 Praha.

